

Yttrande över Utredning om rektorernas arbetssituation inom skolväsendet

Sammanfattning

Sveriges elevråd - SVEA instämmer i den problembild som föreligger rapporten och tillstryker den övergripande lösningen om ett behov av en "kulturförändring inom skolans styrkedja". Vi ser positivt på att ansvaret breddas till att inte enbart vara läraren som står i fokus för förändring, men ser att utredningen bör utvecklas på tre punkter, vilket yttrandet nedan till största del kommer att centreras kring. Dels saknas elever i utredningen, dels bör handlingsplanen kompletteras med fortsatt satsning på forskning kring lyckat pedagogiskt ledarskap. Avslutningsvis tror vi på att styrkedjan och dialogen även bör innefatta den allt så viktiga elevhälsan.

Sveriges elevråd – SVEAs synpunkter:

Elevers rätt till inflytande

I skollagen kapitel 4, 9§ förkunnas att "barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem". I allra högsta grad är skolans styrkedja någonting som berör eleverna och deras utbildning. Det är på dessa grunder som Sveriges elevråd - SVEA problematiserar utredningen som föreligger rapporten, där elevers röst inte hörs om vad de tycker stimulerar deras pedagogiska utveckling.

Sveriges elevråd - SVEA menar att ett aktivt deltagande för elever i verksamheten på sin egen skola är utvecklande på ett personligt och intellektuellt plan, samt en förutsättning för att skolan ska kunna kalla sig för en demokratisk plats i samhället. Enligt skolverkets tillfrågade experter är elevinflytande av stor vikt för att eleven ska kunna påverka sin utbildning, och hur den utförs. Föreligger det ett sätt för eleven att "förbereda sig inför framtida inflytande i samhället"¹.

Eleverna är de främst berörda av det pedagogiska ledarskapet på skolan, eller dess avsaknad. Tillika är syftet med utredningen, och sedermera även lösningen, att "öka förutsättningarna för förbättrade elevresultat i skolan". Elever är experter på vad det

¹ Skolverket, 2013. *Hur ser elevers inflytande ut i praktiken?*

<http://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/didaktik/tema-elevperspektiv/hur-ser-elevers-inflytan-de-ut-i-praktiken-1.195590> (Hämtad: 25-09-15)

innebär att vara elev, på samma sätt som rektorn är expert på vad det innebär att vara rektor och så vidare. För att skapa en bra bild av skolans realitet måste eleverna inkluderas i skolutvecklingen. Sveriges elevråd - SVEA menar att elevens synpunkter är viktiga och fortsättningsvis måste höras, med hänvisning till skollagen kapitel 4, 9§ samt forskning.

Forskning för framtidens pedagogiska ledarskap

Forskning inom pedagogik och klassrumsnära forskning är bland det viktigaste för att utveckla skolan. Sveriges elevråd - SVEA ser därför positivt på utredningen då den stimulerar just den typen av satsningar.

Sveriges elevråd - SVEA ställer sig dock frågan om handlingsplanen, innefattande vidareutbildning i olika dess slag för styrkedjan, är en satsning stor nog för verklig förändring av problemet. Trots att vi åberopar utredningen och delar av handlingsplanen, krävs större krafttag än den "förstärkta betoning av och utrymme för kunskap och förståelse om den nationella styrkedjan inom lärarutbildningen", där förslaget enbart ses som en uppmaning.

Det behövs en vidgad bild av vad som ökar förutsättningarna för en hållbar arbetssituation för rektorer, med målbilden förbättrade elevresultat. 2013 röstade Eleverådskongressen fram finansiering av pedagogisk forskning som en av de viktigaste fokusområdena för en bättre skola. Forskning om skolan och det pedagogiska ledarskapet behöver vara en del av skolans vardag, och som sker i nära dialog och samarbete med rektorer, lärare, elever och huvudmän - för en mer hållbar arbetssituation, skolutveckling och snabb implementering av forskning i verksamheten.

Bjud in fler parter till kulturförändring

Idag råder det kommunikationssvårigheter i skolans styrkedja. Det är en dialog som är av stor vikt för att komma fram "till en gemensam strategi för hur de nationella målen ska uppnås på den enskilda skolenheten", anpassad för de behov som finns där, och hos varje enskild elev.

Sveriges elevråd - SVEA håller med om att en kulturförändring är nödvändig för att skapa en bättre dialog och arbetssituation för rektorer, och på så sätt skapa förutsättningarna för ett lyckat pedagogiskt ledarskap. Vi menar dock att professioner fattas, och bör stärkas i styrkedjan och kommunikationen däremellan. Skolpsykologer, kuratorer, skolsköterskor, specialpedagoger och skolläkare har en nära kontakt med eleverna och sitter på kunskaper som bör höras i utredningen. Med rätt förutsättningar har elevhälsan möjlighet att verka förebyggande och på ett organisatoriskt plan, och kan på så sätt klargöra var problematiken på en skola ligger - långt tidigare än det når högre segment i styrkedjan. Sveriges elevråd - SVEA menar att elevhälsans perspektiv är nödvändigt i diskussionen om ett lyckat pedagogiskt ledarskap för Sveriges skolor.

Sveriges elevråd - SVEA vill se en kulturförändring för rektorers förbättrade arbetsvillkor men uppmanar till att bjuda in eleverna och elevhälsan i samtalet. Ett samtal om fortsatt utveckling och forskning av skolan och i synnerhet dess styrkedja.

Översändes,

Sveriges elevråd - SVEA
Matilda Hellström, Förbundsordförande